

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Etter tilbudsfristens utløp ba innklagede om presiseringer av prisene og tillegg til tilbudene som innebar endringer. Dette var et brudd på forhandlingsforbudet i forskriftens § 9-1 (1).

**Klagenemndas avgjørelse 29. september 2004 i sak
2004/177**

Klager: Nanset Standard AS

Innklaget: Larvik kommune

Klagenemndas medlemmer: Jens Bugge, Inger Marie Dons Jensen, Inger Roll-Matthiesen

Saken gjelder: Forhandlingsforbudet. Evaluering av tilbud.

Bakgrunn:

- (1) Larvik kommune (heretter kalt innklagede) kunngjorde 3. februar 2004 en åpen anbudskonkurranse for leie av biler til hjemmehjelpsten, nattjenesten og ambulerende vaktmestere.

Postadresse
Postboks 439 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Olav Kyrresgate 8
5014 Bergen

Tlf.: 55 59 75 00
Faks: 55 59 75 99

E-post:
postmottak@kofa.no
Nettside: www.kofa.no

- (2) I henhold til konkurransegrunnlaget skulle innklagede leie:

☐

73 varebiler til hjemmetjenesten

18 personbiler til hjemmetjenesten

4 kassevogner el til ambulerende vaktmestere

5 varevogner/stasjonsvogner til nattjenesten ☐

- (3) Det kunne inngis tilbud på hele eller deler av forespørselen. Kontrakten skulle ha en varighet på tre år, med mulighet for forlengelse i ett år, alternativt utkjøp etter tre år.

- (4) Kontrakten skulle tildeles leverandøren med det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. I kunngjøringen var følgende tildelingskriterier satt opp, i uprioritert rekkefølge:

☐

Økonomi

Bilenes egnethet

Ergonomi og bruk av bilene

Utstyr

Service

Miljø ☐

- (5) **Pris skulle oppgis på leie av bilen, finansiert både med flytende og fast rente, service og dekkskift. For leie skulle det gis pris for henholdsvis 10.000 km og 15.000 km kjøring per år. I tillegg skulle leverandørene oppgi eventuell rabatt for underkjørte kilometer og eventuelt påslag for overkjørte kilometer i forhold til det som var avtalt.**

- (6) Ti leverandører innga tilbud, blant dem Nanset Standard (heretter kalt klager), Solum Bil AS og Suzuki/Gjermundsen.

- (7) Klagen gjelder tildeling av kontrakt for varebilene og personbilene til hjemmetjenesten. Når det gjelder personbilene, har innklagede innrømmet overfor klagenemnda at evalueringen har vært utilstrekkelig, og at det må foretas en ny evaluering av denne delen av tilbudet. Når det nedenfor redegjøres for tilbudene og evalueringen, gjelder dette derfor varebilene.
- (8) Klager tilbød leie av forskjellige Toyota-typer, herunder varebil av typen Yaris Verso med dieselmotor. Det var oppgitt leiepris per måned for fast og flytende rente på 10.000 og 15.000 km per år. Klager oppførte ikke påslag/fratrekk for over- og underkjørte kilometer. Service, henting og bringing ved service, erstatningsbil ved service og ved skadereparasjon var inkludert. Årsavgift var inkludert i prisen. Tilbudet inkluderte garanti på tre år/100.000 kilometer. Pakkeprisen inkluderte også et administrasjonsgebyr på kr 75.
- (9) Solum Bil tilbød leie av Citroën med bensinmotor. I klassen varebil ble det tilbudt en Citroën Berlingo varebil. Gjennomgående var månedsleien lavere enn i klagers tilbud. I motsetning til klagers tilbud var det oppgitt tillegg for overkjørte og fratrekk for underkjørte kilometer. Service var ikke inkludert i prisen, heller ikke henting og bringing ved service eller erstatningsbil. Erstatningsbil ved reparasjon av skade var derimot inkludert. Ellers tilbød klager og Solum det samme ekstrapstyret inkludert i prisen, bortsett fra at klager var alene om å inkludere kupévarmer. Årsavgift var ikke inkludert i prisen.
- (10) Klager hadde oppgitt lavere drivstofforbruk på de tilbudte Toyota-modellene enn Solum bil hadde på sine Citroën-modeller.
- (11) Innklagede nedsatte et brukerutvalg for å vurdere ergonomi og bruk av bilene. Utvalget var sammensatt av fire personer fra kommunens pleie- og omsorgstjeneste, én fra HMS-tjenesten og innkjøpslederen.
- (12) Varebilene ble testet på forskjellige punkter når det gjaldt komfort, funksjonalitet og kjøreegenskaper gjennom prøvekjøring av brukerutvalget. Innklagede var misfornøyd med Solums Citroën Berlingo varebil etter prøvekjøringen, da denne ikke har vinduer i lasterommet. På bakgrunn av dette ble Solum spurt hva det ville koste å sette inn vinduer. Solum tilbød en annen modell, Citroën Berlingo Multispas, som ligner en personbil uten bakseter og har vinduer i lasterommet. Solum opplyste at det ville påløpe en tilleggskostnad per måned på kr 82 for denne modellen.

- (13) Innklagede foretok så en prøvekjøring av denne bilen. I evalueringen av prøvekjøringen oppnådde klagers bil 123 poeng, mens Solums Citroën Berlingo Multispas ble gitt 130 poeng.
- (14) Innklagede la i sin evaluering av prisen til grunn at det ville bli inngått avtale basert på forventet kjøring på 10.000 km i året.
- (15) I brev av 6. juni 2004 meddelte innklagede leverandørene at klager var tildelt kontrakten for leie av biler til ambulerende vaktmestere, Solum Bil for biler til hjemmetjenesten og Suzuki/Gjermundsen for biler til nattjenesten.
- (16) Den 15. juni 2004 hadde klager og innklagede et møte, hovedsakelig for å belyse om innklagede hadde lagt riktig faktum til grunn ved beregningen av prisen på tilbudene. Ifølge klagers notater ble det avdekket at innklagede hadde lagt til grunn klagers pris for varebil basert på fast rente, mens de andre tilbudene ble vurdert ut fra prisen for leie med flytende rente. Det ble også påpekt enkelte andre regnefeil, og klager regnet ut at prisforskjellen per måned på de tilbudte varebilene var kr 41 i favør av Solum Bil ved 10.000 km i året og kr 81 i favør av klager ved 15.000 km i året, når drivstoffkostnadene ble tatt i betraktning.
- (17) Som følge av møtet sendte innklagede samme dag ut en e-post til alle leverandørene. Innklagede skrev:

□Det vises til vår □case□ på leie av biler og til utsendt brev. Med bakgrunn i dette har vi mottatt en klage på vår avgjørelse. Derfor vil vi gjennomgå de mottatte tilbud på nytt. For å kvalitetssikre at vi har oppfattet hva som framkommer i de enkelte tilbud, viser vi til vedlagte matriser som gjelder varebil og personbil.

Vi ber dere kontrollere at opplysningene er riktig ihht sendt tilbud og evt. korrigere det som ikke er riktig. Samtidig ber vi dere bekrefte om tilbudet står ved lag i og med at vi har overskredet vedståelsesfristen. □

- (18) Vedlagt fulgte en matrise som skulle fylles ut av leverandørene. Der leverandørene skulle fylle ut drivstoff, var det opplyst at utregningen ville baseres på 83,3 mil/mnd og 125 mil/mnd.
- (19) Innklagede ba også de leverandørene som hadde tilbudt biler uten vinduer i bagasjedelen, opplyse hva det ville koste å sette inn vinduer.
- (20) I sin utfylling av skjemaet la klager ved en utregning der opplysningene tilsvarte det som var oppgitt i det opprinnelige tilbudet. Siden klager nå hadde delt opp tilbudet i sine enkelte komponenter, var kr 75 i administrasjonsgebyr for pakketilbud fratrukket.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (21) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket for offentlige anskaffelser.
- (22) I konkurransegrunnlaget ble det spurt om pris på □leie□ av biler. Leiebegrepet innebærer at alle kostnader forbundet med bilholdet, inkludert årsavgift, service, vedlikehold og administrasjonskostnader, er inkludert i den månedlige prisen. Når Solum Bil ikke hadde inkludert disse kostnadene, var tilbudet ikke i samsvar med forespørselen.
- (23) Innklagede gjorde ingen egen vurdering av personbilene, men baserte valget på resultatene av evalueringen av varebilene. Det ble konkludert med at det økonomisk mest fordelaktige var å velge samme leverandør for de to biltypene. Det er vanskelig å forstå at tildelingen av så mange som 18 personbiler skal baseres på evalueringen av varebilene.
- (24) Innklagede har beregnet kostnadene feil. Det var opplyst at det ville bli lagt til grunn kjøring i 10.000 og 15.000 km i året. I strid med det som ble opplyst, har innklagede beregnet pris bare ut fra at det vil bli inngått avtaler om 10.000 km kjøring i året. Dette favoriserer Solum bil, da deres biler har høyere drivstoffkostnader. Kommunen har heller ikke vektlagt pris for under-/overkjørte kilometer. Når klager ikke tar ekstra betalt for overkjørte kilometer, mens Solum gjør det, er ikke leverandørene blitt behandlet likt på dette punkt. Innklagede har heller ikke tatt hensyn til erstatningsbil ved service. I tillegg har innklagede lagt til grunn høyere årsavgift for klagers biler enn for Solums.

- (25) Når det gjelder kriteriet □miljø□, har innklagede konkludert med at forskjellen i utslipp mellom valgte varebil og klagers varebil er uvesentlig. I brosjyren fra Statens vegvesen som er sendt innklagede, er det imidlertid konkludert med at den valgte bilens CO2-utslipp er 33,6% høyere enn klagers ved blandet kjøring. Den valgte bilen har også et langt høyere støynivå enn den klager tilbyr.
- (26) Solum bil fikk erstatte sine tilbudte varebiler med en annen type etter at tilbudsfristen gikk ut.

Innklagedes anførsler:

- (27) Innklagede bestrider å ha brutt regelverket for offentlige anskaffelser.
- (28) Når det gjelder personbilene, innrømmer innklagede at det er gjort en for dårlig jobb med evalueringen, og at det må foretas en ny evaluering.
- (29) Det ble bedt om alternative tilbud på 10.000 km og 15.000 km fordi innklagede ønsket å se differansen. Erfaringen med nåværende biler, er at de fleste vil holde seg innenfor 10.000 km per år.
- (30) Innklagede bestrider å ha beregnet prisen feil. Når det gjelder årsavgiften, har innklagede lagt til grunn den summen leverandørene har oppgitt.
- (31) Innklagede bestrider også at det ikke er tatt hensyn til miljø.

Klagenemndas vurdering:

- (32) Klager har deltatt i konkurransen og har saklig klageinteresse, jf forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig.
- (33) Klagenemnda kan ikke se at det skal gjøre noen forskjell om pris på leie av bil er oppgitt som én pakke, der alle utgifter er inkludert i prisen, eller om prisen er oppgitt

for hver komponent i tilbudet. At bare førstnevnte skal være omfattet av begrepet leie, slik klager hevder, stemmer etter klagenemndas syn ikke med den vanlige forståelsen av dette ordet. Klagenemnda legger til grunn at begge leverandørene hadde inngitt tilbud på leie som forutsatt i konkurransegrunnlaget.

- (34) Innklagede har erkjent at evalueringen av personbilene har vært mangelfull, og klagenemnda legger dette til grunn. Slik klagenemnda ser det, kan feilen bare rettes ved å foreta en ny evaluering av de opprinnelige tilbudene.
- (35) Etter forskriftens § 9-1 (1) er det i en åpen eller begrenset anbudskonkurranse ikke tillatt å endre eller forsøke å endre tilbud etter at fristen er utløpt. Når Solum ble gitt anledning til å erstatte de varebilene som opprinnelig var tilbudt, med en annen type, innebar dette en endring av Solums tilbud.
- (36) Videre innebar den presiseringen av tilbudene som leverandørene fikk anledning til å inngi i medhold av e-posten av 15. juni 2004, en endring for klagers vedkommende. Klagers tilbud ble endret ved at en del poster i tilbudet ble priset separat, mens det opprinnelige tilbudet bare hadde oppgitt en pakkepris. I tillegg ble administrasjonsgebyret på kr 75 fjernet.
- (37) Når innklagede ga leverandørene anledning til å foreta endringer i tilbudene etter fristens utløp, for så å bruke endringene i evalueringen, har innklagede brutt forbudet mot forhandlinger i anbudskonkurranser i forskriftens § 9-1 (1).
- (38) Innklagede har derfor brutt regelverket for offentlige anskaffelser også ved evalueringen av tilbudene på varebil. Feilen kan rettes ved at innklagede foretar en ny evaluering av de opprinnelige tilbudene. De utfylte skjemaene som innklagede mottok som følge av e-posten 15. juni 2004, plikter innklagede å se bort fra i den utstrekning de har medført en endring av tilbudets innhold.
- (39) På bakgrunn av at innklagede må foreta evalueringen på nytt, finner klagenemnda ikke grunn til å gå inn på om de opprinnelige evalueringene inneholder feil.

Konklusjon:

Larvik kommune har brutt forhandlingsforbudet i forskrift om offentlige anskaffelser § 9-1 (1) ved at leverandørene fikk endre tilbudene etter tilbudsfristens utløp.

For klagenemnda,
29. september 2004

Inger Marie Dons Jensen